

Vlaamse
overheid

SARC

Strategische Adviesraad voor
Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Advies

Sectorraad Media

30 maart 2022

Advies bij een toekomstig Vlaams centrum voor mediaonderzoek

Situering

Naar aanleiding van het rapport 'Evaluatie Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie' brengt de SARC – Sectorraad Media op eigen initiatief advies uit bij de invulling van een toekomstig Vlaams kenniscentrum voor mediaonderzoek. Prof. dr. John Lievens, dr. Jessy Siongers en Prof. dr. Ike Picone gaven een toelichting bij de werking van het huidige Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie en de plaats van mediaonderzoek hierin tijdens de vergadering van de sectorraad op 9 maart 2022. Vervolgens besprak de Sectorraad Media de verwachtingen inzake onderzoek en werkte dit advies verder af via schriftelijke procedure.

Advies

De Sectorraad Media neemt akte van de beslissing van de Vlaamse Regering het luik media van het huidige Kenniscentrum Cultuur- en Mediaparticipatie niet langer te ondersteunen. Het is jammer dat daardoor de transversaliteit tussen de domeinen van de SARC op het vlak van onderzoek niet meer gegarandeerd is. Vanuit de vaststelling dat er in een snel veranderend medialandschap een grote nood is aan neutrale, beleidsondersteunende kennis, is de sectorraad wel tevreden dat er wordt gewerkt aan de nieuwe invulling van een Vlaams kenniscentrum voor Media. De sectorraad heeft enkele aandachtspunten en bedenkingen bij de invulling van dit nieuwe kenniscentrum en de onderzoeksprioriteiten.

Allereerst onderschrijft de Sectorraad Media het belang van **longitudinaal onderzoek**. Een kenniscentrum kan gebruik maken van zijn langere looptijd om trends en dynamieken te detecteren die aan de waan van de dag ontsnappen. Wel is de raad van mening dat dit longitudinaal onderzoek, gezien de snelheid waarmee trends zich doorzetten, met een grotere frequentie zou moeten gebeuren dan de huidige vierjaarlijkse survey.

Daarnaast is de Sectorraad Media van mening dat de concrete invulling van die longitudinaliteit voldoende **complementair** moet zijn aan bestaande kwantitatieve instrumenten van bijvoorbeeld de onderzoeksinstellingen en de VRM en dat er, afhankelijk van de modaliteiten, kan samengewerkt worden tussen deze partijen. Een interessante piste daarbij kan zijn om via het Kenniscentrum een kwalitatieve laag bovenop de bestaande, meer kwantitatieve instrumenten te leggen om op deze manier verdiepend te kunnen werken.

De Sectorraad Media benadrukt het blijvend belang van **transversaal** onderzoek waarbij linken worden gelegd met andere domeinen (onderwijs, mediawijsheid, cultuur, politieke participatie etc.) en met attitudes van mensen. Deze manier van werken biedt een duidelijke meerwaarde tegenover andere individuele initiatieven die deze transversale benadering niet hebben.

Daarenboven meent de raad dat een toekomstig kenniscentrum expliciet **beleidsgericht** zou moeten werken. We denken hierbij aan onderzoeksvragen met beleidsrelevantie en duidelijke maatschappelijke impact op de kortere termijn eerder dan principieel op doctoraatsonderzoek gerichte langere trajecten. Dit onderzoek kan zowel prescriptief als evaluatief zijn. Er zijn namelijk heel wat beleidsinstrumenten en initiatieven die monitoring verdienen (investeringsverplichtingen, toegankelijkheid, zelf- en coregulerende instrumenten zoals sociaal charter, influencer code, charter grensoverschrijdend gedrag, deontologie, etc.).

De raad dringt bovendien aan op een blijvende aandacht voor het **mediapubliek**. In Vlaanderen hebben we geen publieksverenigingen specifiek voor audiovisuele media en geen goede maatschappelijke representatie van het mediapubliek. Daarnaast worden het medialandschap en het mediapubliek gekenmerkt door snel veranderende dynamieken. De raad benadrukt dat er in dezelfde mate ook aandacht besteed dient te worden aan de deelname aan mediaproductie. Momenteel wordt het begrip 'participatie' volgens de sectorraad te eng afgebakend waardoor er kansen worden gemist. Wie participeert er als bron in onze media, wie is deelhebber, wie geven we een podium? Het lijkt de sectorraad dan ook waardevol om transversaal verbanden te zoeken tussen mediagebruik en de socio-economische organisatie van de mediaproductie met aandacht voor pluriformiteit en mediadiversiteit.

Verder is het belangrijk om de expertise van de **stakeholders** en diverse spelers in het gevarieerde mediaveld voldoende te betrekken bij het opstellen van de onderzoeksagenda. De grens tussen een beleidsvoorbereidend of beleidsopvolgend steunpunt en een academisch fundamenteel onderzoekscentrum is weliswaar dun en fluïde, maar de mate waarin men resultaten kan gebruiken in beleid en in de sector is beslissend voor de relevantie van een dergelijk instituut.

Tot slot wijst de sectorraad erop dat een aanzienlijke vermeerdering van de middelen noodzakelijk is zodat een toekomstig kenniscentrum **voldoende bestaft** kan zijn. Een kenniscentrum die naam waardig bestaat niet uit één bursaalstudent die dan ook nog eens 20% ad hoc onderzoek moet doen (zoals nu het geval is), maar uit voldoende medewerkers waaronder ook senioronderzoekers, een daadwerkelijke coördinator en voldoende budget voor zowel recurrent als ad hoc onderzoek én effectieve vertaling naar beleid en maatschappij.

Namens de Sectorraad Media,

Simon Delaere, voorzitter

Maud Van de Velde, ondervoorzitter

Valerie Ansoms, secretaris